

KVINDEN OG SAMFUNDET

Udgivet af

Dansk Kvindesamfund

Nr. 14.

Kontor: Nørregade 33, St.

11. Juli 1903.

Udgaar hveranden Lørdag.

19. Aarg.

Koster 50 Øre Kvartalet (+ 13 Øre i Postpenge i København. + 15 Øre i — i Provinserne.) Enkelte Numre 10 Øre.

MARY STEEN,

kongelig Hoffotograf.

Amagertorv 4, 3.

EMMY THULSTRUP.

Hjemmelavet Konfekt,

tilkendt eneste

Panoptikon B, 1ste Sal,

Forhuset. • Mezaninen.

Telefon 26543.

Marie Steffensens Skole

for Snitmønstertegning,

Tilskæring og Kjølesyning,

Zinnsgade 2, 2. Sal.

Marie Skovgaards

Modemagasin,

Frederiksbergg. 24^a, er som sædvanlig lukket
1 August Maaned, forinden udsælges Hætte,
Coiffure, Slør og Modevarer.
Ligeledes udsælges en Del Trikotage.

NYHED!

Alexandra Gripenberg:

Reformarbejdet til

förbättrande af kvinnans ställning.

Pris 4 Kr. 50

Faas i

Ellen Branth's Bog- og Papirhandel,

Frederiksberg Allé 29.

Telefon 2536.

Dansk Kvindesamf. Fæstekontor,

Nørregade 33, St.,

anviser Husbestyrerinder, Kokke-, Stue- og
Barnepiger.

Redaktøren træffes i sit Hjem,
Hostrupsvej 2^a, V., indtil d. 20. Juli.

Bøger og Blade bedes sendte til samme
Adresse. Mundtlig Besked modtages
paa Dansk Kvindesamfunds Kontor,
aaabent 8—7, og hertil bedes man hen-
vende sig om alt Ekspeditionen ved-
rørende.

Annoncer bedes sendt til Bladets An-
nonce-Ekspedition, Rosengaarden 10,
3. Sal.

Klager over Mangler ved Forsendel-
sen bedes skriftligt indsendt til S. Ras-
mussen, Ravnshøjsgade 19, 2. Sal.

Susette Dalgas som ung.

Susette Dalgas.

Kvinder fra den grundtvigske Kreds.

Susette Dalgas var en ædel, sjæl-
fuld Repræsentant for den Strømning
i dansk Kulturliv, man kunde kalde
den grundtvigske Kvindebevægelse, den
Bevægelse, der søgte at give de Grund-
tanker om dansk kristelig Frihed, som
Grundtvig havde ført frem, det kvinde-
lige Udtryk i Børneopdragelsen, i Hjem-
mets og Dragts Præg, i det absolut,
uforbeholdt hengivende.

Hun var født i Neapel ligesom
Broderen, den berømte Enrico Dalgas,
Hedens Opdyrker. Deres Fader var
Købmand der og dansk Konsul; han
nedstammede som bekendt fra en
fransk Huguenot, der for sin Troes Skyld
havde maattet forlade sin Fødestavn.
Moderen, Johanne Stibolt, var dansk.
Da Faderen døde, drog de med hende
til Danmark. Det var i 1835, og
Susette var da 10 Aar gl.

Mange ansatte danske Kunstnere, som
i Neapel havde nydt Gæstfrihed i Kon-
sul Dalgas' Hus, bevarede en varm
Interesse for det fattige Enkehjem i
København. Af Dalgas Søstre var en
gilt med Lehnsherrn Stampe paa
Nysø, en anden med den bekendte
Naturforsker, Etatsraad Schouw. I den
førstnævnte Fasters Hjem traf de unge
af Slægten sammen, og her saa og
hørte de Mænd som Thorvaldsen,
Ingemann, Oehlenschläger og Grund-
tvig. Samværet med den sidste fik
stor Betydning for Susette Dalgas.

For Resten var Moderens Hjem
tarveligt, men lykkeligt; tykt Rugbrød
med tyndt Smør gled ned som Herre-
retter, og det vakte ofte stor Munter-
hed, naar man hverken vidste, hvor-
dan man skulde skaffe Sengeplads eller
Mad til de mange unge Gæster, som
selvfølgelig netop derfor befandt sig
udmærket.

Susette var kun 19 Aar gammel, da
hun fik Tilbud om at overtage For-
standerindepladsen for „Dannekvinde-
skolen“ i København, en Pigeskole,
oprettet af Professor Maribo. Hun tog
imod Tilbudet og fik gennem denne
Stilling Anvendelse for sine bedste
Evner og Indflydelse paa en stor Kreds
af den opvoksende kvindelige Ungdom.
Naar den nittenaarige unge Pige kunde
vække en saadan Tillid, da maa det
først og fremmest tilskrives den ube-
stikkelige Sandhed i hendes Tale og
Fremtræden. Ethvert Ord, enhver
Handling var et ærligt Vidnesbyrd om
hendes indre Overbevisning, og saa-
ledes blev hun allerede i sit 20de Aar
den Personlighed, Prof. Maribo turde
betroe Udførelsen af sine Skoleplaner.
(Fortsættes).

Ogsaa en Skatteartikel.

Fru Ingeborg Raunkjær mener,
at hendes Bemærkninger om Skattefor-
hold muligvis vil vække Modsigelse hos
nogle af „Kvinden og Samfundets“
Læsere, og det er, som hun venter, at
Modsigelsen vil komme, fra dem, der
har lært noget af Henry George.

Det, der først vakte min Modsigel-
seslyst, var dette, at J. R. kan skrive
om H. G.'s Ideer, at „de kommer os
ved,“ og dog vil hun lade dem staa
hen og „foreløbig arbejde videre med
det Materiale, vi har.“ — Naar man
kender H. G.'s Ideer, saa man kan sige
om dem, at de „intellektuelt og etisk
betyder noget for os“, at „de kommer
os ved,“ saa er det mærkeligt, at J. R.
straks lægger dem til Side, naar hun
vil til at udtrykke sine Tanker om
Skatteforhold, og hun kun har Anvis-
ninger paa Luksustold, Arveafgift o. l. —
med Undtagelse af den lille, gode Be-
mærkning om „Jorden, som er alle
Menneskers.“

Ja, det er det, den er. Og derfor
skal vi ikke „skære af den flotte Ende,“
men vi skal skære af den rette
Ende.

Det er ikke nemt at afgøre, hvad
der er Luksus og hvad ikke. J. R.
nævner en Del, som hun anser for
Luksus, og det er alt sammen saadant
som i hendes Øjne er unyttigt. Nogle
vilde vist nævne andre Ting; en eller
anden vilde maaske lade sit Vid spille
over de mange Klaverer, som der klim-
pres paa, og som oven i Købet kan
gøre Tilværelsen temmelig uhyggelig
for dem, der trænger til Ro, og som ved
deres Gerning, er henviste til at bo i
Byen. Og hvad vil J. R. gøre ved
alt det, der udvikler vor Sjæl? Vil
hun have Skat paa Bøger, gode Bille-
der, i det hele paa alt det, der aan-
deligt beriger os? Det er ikke nævnt
blandt det, der skal være skattefrit.
Er sligt unødvendigt for Menneskenes
Liv? Er det Luksus?

Jeg anser det for givet, at J. R.
ønsker det bedste en lige saa vid
Udbredelse som jeg og derfor nødig
vil se det belejret med Afgift til Stats-
kassen, som vil fordyre det og derved

vanskeliggøre dets Udbredelse. Men
naar vi gerne vil have vore aandelige
Nydelse, af hvad Art de nu end er,
til en saadan Pris, at vi kan overkomme
det, hvorfor skal vi saa lægge Sten i
Vejen for andres — saavel fysiske som
aandelige — tarvelige Nydelse! Der
er dog ingen Mening i, at Folk skal
give mere for Gøgl og det unyttige,
end det Stads er værd!

Og det skulde nok vise sig vanske-
ligt at trække Grænsen; det er
nemlig altid vanskeligt at lave Grænser,
hvor der ingen skal være. Ikke en-
gang for vore Fødemidler vil det være
overkommeligt. Her staar Mening mod
Mening.

Men min Hovedanke mod Luksus-
tolden er ikke den, at det vil være
svært at trække Grænsen, men den,
at al Skat og Told er uretfær-
dig — med Undtagelse af Jordværdi-
skatten. „Jorden er alle Menneskers“;
dens Værdi fremkommer, fordi vi er
her; derfor tilhører Jordværdien os
alle, og der er rigeligt til alle offen-
tlige Behov, baade Statens og de kom-
munale. — Derfor skal vi ikke skære
af den flotte Ende, selv om vi ogsaa
alle kunne blive enige om, hvad der
var den flotte Ende, men af den rette
Ende, d. e. vi skal have det som
retteligt tilkommer Samfundet, og vi
skal lade det i Fred, som retteligt til-
kommer den enkelte.

Arveafgiften og Skat paa de „fede“
Forretninger vil ikke drage Skellet paa
det rette Sted; gennem Jordværdiskatten
faar vi det, der er alles. Hvor god
en Forretning vi saa kan drive frem,
hvor meget vi kan efterlade vore Ar-
vinger, kommer ingen ved; det maa
blive hver enkelts Sag.

J. R. holder ikke af Huller i Told-
loven, ved hvis Hjælp Folk bliver rige
paa andres Bekostning. — Der skal
ingen Toldlov være, saa faar den ingen
Huller, og det Hul, der sluger de fleste
Menneskers økonomiske Velfærd, den
private Ejendomsret til Jorden, skal
lukkes. Først da bliver der ingen, der
beriger sig paa sine „Medborgeres
Bekostning,“ saa bliver vi alle „rige
ved vort Arbejde og vore Dyder.“

Og det er nødvendigt, at alle, der
har — om ogsaa endnu kun lidt —
Øje for Henry Georges Ideer, holder
disse frem og ikke kører ad de vante
Stier eller stiller de sædvanlige Frem-
tidsskatteprojekter frem.

Det „retfærdige Krav maa gentages
tit, indtil det sker Fyldest.“ Ja, og
man maa helst begynde straks; thi
hvorfor skal man opsætte til i
Morgen, hvad der kan gøres i
Dag!

Odense, Juni 1903.

Anna Lohse.

Fru Agnes Nyrop.

—o—

Det gav alligevel et „Chock“ i mig,
skønt jo nu Aar er gaaede, mange
lange, inholdsrige — siden den Gang
hendes Navn var Enklang med alle
mine purunge, vildtvoksende Tanker
— men glemmer man vel nogensinde
helt saadan en Tid, og kan der tænkes
et saa koldt modent Menneske, at